

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2024-2025

Anul de studiu II / Semestrul 1

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Istorie, Arheologie și Patrimoniu
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii/calificari COR/grupă de bază ESCO*	Cercetarea, conservarea și valorificarea patrimoniului istoric / Cod calificare: istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), asistent de cercetare în istorie (COR 263308).

* conform Planului de învățământ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Arheologia habitatului			2.2. Cod disciplină	MCC 2103		
2.3. Titularul activității de curs	Prof. univ. dr. Cristian Ioan Popa						
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Prof. univ. dr. Cristian Ioan Popa						
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	1	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	
							O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					31
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					34
d. Tutoriat					6
e. Examinări					2
f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.)					

3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)	100
3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4)	50
3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)	150
3.10 Numărul de credite**	6

* 1 credit = 25 ore

**Se recomandă ca 3.7 să fie mai mare sau egal cu 3.8

4. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu videoproiector.

Competențe specifice acumulate

5. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

6.

Competențe/rezultate ale învățării	Cunoașterea și utilizarea resurselor specifice specializării și domeniilor conexe; dezvoltarea unei gândiri critice asupra lor. Stăpânirea limbajului de specialitate și capacitatea de a comunica audienței de specialiști și nespecialiști rezultatele proiectelor, motivația deciziilor, concluziile evaluărilor, direcțiile acțiunilor viitoare.
Competențe transversale	Soluționarea unor situații-problemă, din domeniul științelor umaniste, de o complexitate avansată.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul încearcă să aducă în atenție principalele metode și tendințe actuale în cercetarea habitatului, cu privire specială la preistorie. Un loc important este alocat discutării arheologiei peisajului (Landscape archaeology) și modelelor de investigație propuse.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea unor deprinderi de analiză și interpretare a datelor arheologice, istorice și antropologice.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv. Definirea habitatului		
2. Elementele habitatului		
3. Sisteme defensive		
4. Aria de cuprindere a locuirilor și strategiile de subzistență (I). Modele teoretice		
5. Arheologia peisajului. Modele teoretice		
6. Arheologia peisajului. Studii de caz: locuiri permanente (I)		
7. Protourbanismul în preistorie		
Bibliografie generală <ul style="list-style-type: none"> - Artursson, Magnus și colaboratorii, "Settlement Structure and Organisation", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), <i>Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared</i>, Cambridge, 2010, p. 87-121. - Aston, Michael, <i>Interpreting the Landscape. Landscape Archaeology and Local History</i>, London – New-York, 2002. - Becker, Cornelia, "Domesticated and wild animals as evidenced in the Eneolithic-Bronze Age cultures Coțofeni and Monteoru, Romania", în <i>The Holocene History of European Vertebrate Fauna. Modern Aspects of Research</i>, Archäologie in Eurasien, 6, 1999, p. 91-105. - Bonte, Pierre, Michel Izard (coord.), <i>Dicționar de etnologie și antropologie</i>, București, 1999. - Boroffka, Nikolaus, „Siedlungsmuster im bronzezeitlichen Siebenburgen – Am Beispiel des Gebiets um Aiud, jud. Alba”, în Barbara Horejs, Reinhard Jung, Elke Kaiser, Biba Teržan (ed.), <i>Interpretationsraum Bronzezeit Bernhard Hänsel von seinen Schülern gewidmet</i>, UPA, 121, Bonn, 2005, p. 125-142. - Boșcaiu, Nicolae, „Paleoflora și evoluția climei în Holocen”, în <i>Istoria Românilor</i>, vol. I, București, 2001, p. 31-35. - Cârțumaru, Marin, <i>Paleoetnobotanica. Studii în preistoria și protoistoria României (istoria agriculturii din România)</i>, Iași, 1996. - Ciugudean, Horia, <i>Eneoliticul final în Transilvania și Banat: cultura Coțofeni</i>, Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica, Timișoara, 2000. - Ducke, Benjamin, Peter C. Kroefges, "From Points to Areas: Constructing Territories from Archaeological Site Patterns Using an Enhanced Xtent Model", în A. Posluschny, K. Lambers, I. Herzog (ed.), <i>Layers of Perception. Proceedings of the 35th International Conference on Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA), Berlin, April 2–6, 2007. Koll. Vor- u. Frühgesch.</i>, 10, Bonn, 2008, p. 245-251. - Earle, Timothy, Michael J. Kolb, "Regional Settlement Patterns", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), <i>Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared</i>, Cambridge, 2010, p. 57-86. - Earle, Timothy, Kristian Kristiansen, "Introduction: Theory and Practice in the Late Prehistory of Europe", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), <i>Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared</i>, Cambridge, 2010, p. 1-33. - Earle, Timothy, Kristian Kristiansen, "Organising Bronze Age Societies: Concluding Thoughts", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), <i>Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared</i>, Cambridge, 2010, p. 218-256. - Fazecaș, Gruia, „Considerații privind metoda de determinare a ariei de cuprindere a unei așezări”, în <i>Crisia</i>, XXX (2000), p. 447-455. - Flannery, Kent V., "The Village and Its Catchment Area. Introduction", în Kent V. Flannery (ed.), <i>The Early Mesoamerican Village</i>, updated edition, Left Coast Press, 2009, p. 91-94. - Fleming, Andrew, „Post-procesual Landscape Archaeology: a Critique”, în <i>Cambridge Archaeological Journal</i>, 16, 3 (2006), p. 267-280. - Gogâltan, Florin, „Tell-uri în Orientul Apropiat și Bazinul Carpatic. O scurtă privire comparativă asupra habitatului preistoric (II)”, în <i>Acta Terrae Septemcastrensis</i>, IV (2005), p. 79-129. - Gogâltan, Florin, „Funcția economică și socială a tell-urilor epocii bronzului din Bazinul Carpatic. II. Tell-urile și procesul de urbanizare”, în <i>Crisia</i>, XLI (2011), p. 9-34. - Greenfield, Haskel J., "A reconsideration of the Secondary Products Revolution in south-eastern Europe: on the origins and use of domestic animals for milk, wool, and traction in the central Balkans", în J. Mulville and A. K. Outram (ed.), <i>The zooarchaeology of fats, oils, milk and dairying. Conference on the International Council of Archaeozoology (9th: 2002: Durham, UK)</i>, Oxbow, 2005, p. 14-31. - Greenfield, Haskel J., "The Secondary Products Revolution: the past, the present and the future", în <i>World Archaeology</i>, 42, 1 (2010), p. 29-54. - Mehrer, Mark W., Konnie L. Wescott (ed.), <i>GIS and Archaeological Site Location Modeling</i>, Taylor & Francis, 2006. - Popa, Cristian Ioan, <i>Contribuții la preistoria Văii Sebeșului (I). Locuirile Coțofeni din zona deluroasă</i>, Bibliotheca Musei Sabesiensis, III, Alba Iulia, Ed. Mega-Ed. Altip, 2012. - Roberts, Brian K., "Landscape Archaeology", în J. M. Wagstaff (ed.), <i>Landscape and Culture. Geographical and Archaeological Perspectives</i>, Oxford, 1987, p. 77-95. - Rossignol, Jacqueline, "Concepts, Methods, and Theory Building. A Landscape Approach", în Jacqueline Rossignol, LuAnn Wandsnider (ed.), <i>Space, Time, and Archaeological Landscapes. Interdisciplinary Contributions to Archaeology</i>, New York – London, 1992, p. 3-15. - Sherratt, Andrew, <i>Plough and pastoralism: aspects of the secondary products revolution</i>, în I. Hodder, G. Isaac, N. Hammond (ed.), <i>Pattern of the past. Studies in honour of David Clarke</i>, Cambridge, 1981, p. 261-305. - Sherratt, Andrew, "The Secondary Exploitation of Animals in the Old World", în <i>World Archaeology</i>, 15, 1 (1983), p. 90-104. - Sherratt, Andrew, <i>Economy and Society in Prehistoric Europe. Changing Perspectives</i>, Edinburgh, 1997. - Vita-Finzi, Claudio, Erig Higgs, "Prehistoric economy in the Mount Carmel area of Palestine: site catchment analysis", în <i>ProceedingsPS</i>, 36 (1970), p. 1-37. 		
8.2. Seminar-laborator		
1. Arhitectura tradițională ca punct de plecare în înțelegerea arhitecturii preistorice (I).	Problematicare	2 ore fizice

2. Arhitectura tradițională ca punct de plecare în înțelegerea arhitecturii preistorice (II).	Dezbateri	2 ore fizice
3. Arhitectura elitelor (I)	Dezbateri	2 ore fizice
4. Arhitectura elitelor (II)	Dezbateri	2 ore fizice
5. Limite și perspective ale cercetării arheologice în arheologia habitatului (I)	Dezbateri	2 ore fizice
6. Limite și perspective ale cercetării arheologice în arheologia habitatului (II)	Dezbateri	2 ore fizice
7. Arheologia habitatului și aplicațiile GIS (I)	Dezbateri	2 ore fizice
8. Arheologia habitatului și aplicațiile GIS (II)	Dezbateri	2 ore fizice
9. Fotografia aeriană în cercetarea habitatului (I)	Dezbateri	2 ore fizice
10. Fotografia aeriană în cercetarea habitatului (II)	Dezbateri	2 ore fizice
11. Hărți, grafică computerizată și programe de prelucrare a datelor topografice în cercetarea habitatului (I)	Dezbateri	2 ore fizice
12. Hărți, grafică computerizată și programe de prelucrare a datelor topografice în cercetarea habitatului (II)	Dezbateri	2 ore fizice
13. Prospekțiile magnetometrice în cercetarea habitatului (I)	Dezbateri	2 ore fizice
14. Prospekțiile magnetometrice în cercetarea habitatului (II)	Dezbateri	2 ore fizice

Bibliografie generală

- Bonte, Pierre, Michel Izard (coord.), *Dicționar de etnologie și antropologie*, București, 1999.
- Butură, Valeriu, *Etnografia poporului român*, București, 1968.
- Duche, Benjamin, Peter C. Kroefges, "From Points to Areas: Constructing Territories from Archaeological Site Patterns Using an Enhanced Xtent Model", în A. Posluschny, K. Lambers, I. Herzog (ed.), *Layers of Perception. Proceedings of the 35th International Conference on Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA)*, Berlin, April 2–6, 2007. *Koll. Vor- u. Frühgesch.*, 10, Bonn, 2008, p. 245-251.
- Earle, Timothy, Michael J. Kolb, "Regional Settlement Patterns", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), *Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared*, Cambridge, 2010, p. 57-86.
- Earle, Timothy, Kristian Kristiansen, "Organising Bronze Age Societies: Concluding Thoughts", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), *Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared*, Cambridge, 2010, p. 218-256.
- Mehrer, Mark W., Konnie L. Wescott (ed.), *GIS and Archaeological Site Location Modeling*, Taylor & Francis, 2006.
- Oltean, Ioana, *Dacia. Landscape, colonization and romanisation*, London, Routledge, 2007.
- Palmer, Rog, Irina Oberländer-Târnoaveanu, Carmen Bem (coord.), *Fotografia aeriană în România și Europa*, București, 2009.
- Popa, Cristian Ioan, *Contribuții la preistoria Văii Sebeșului (I). Locuirile Coțofeni din zona deluroasă*, Bibliotheca Musei Sabesiensis, III, Alba Iulia, Editura Mega - Editura Altip, 2012.
- Popoiu, Paula, *Etnografie*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2007.

* temele de curs și seminar/laborator trebuie să acopere în întregime obiectivele specifice formulate la secțiunea 7.2.

* temele abordate la curs și cele de la seminar pot fi proiectate atât în relație de complementaritate, cât și/sau în relație de aprofundare a tematicii.

* este recomandabil ca elaborarea fișei disciplinei să fie făcută în echipă de către titularul de curs și cel de seminar/laborator, eventual de către toți titularii aceleiași discipline, acolo unde mai multe persoane predau aceeași disciplină.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei se armonizează cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, printr-o cercetare pe teren a diverselor categorii de patrimoniu.

1. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Examinare orală	70%
10.5 Seminar/laborator	Examen	Examinare orală	30%

10.6. Standard minim de performanță: pentru promovarea disciplinei este necesară obținerea notei minime 5.

Conținuturile disciplinei se armonizează cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, printr-o pregătire de specialitate a masterandului în problemele arheologiei habitatului din România, și nu numai.

Data completării
1.10.2024

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
17.09.2024

Semnătura directorului de departament